

ΔΙΗΜΕΡΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ, ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΚΕΛΕΙΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΑΘΜ

Διήμερο εκδηλώσεων αφιερωμένων στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και πάσης

Αφρικής και στην Πατριαρχική Βιβλιοθήκη Αλεξανδρείας οργανώθηκε την 13^η και 14^η Μαΐου ε.ε. στο Ηράκλειο Κρήτης από τη Βικελείο Μορφωτική Εταιρεία, υπό την αιγίδα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης και του Δήμου Ηρακλείου.

Τις εκδηλώσεις άνοιξε, την 13^η Μαΐου, ημερίδα στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου με θέμα το ρόλο που διαδραμάτισαν για την Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό τόσο η Δευτερόθρονη Εκκλησία της Ορθοδοξίας, όσο και η παλαιόφατη Βιβλιοθήκη της. Τον Μακαριώτατο προσφώνησε ο Δήμαρχος Ηρακλείου κ. Ι. Κουράκης, ο οποίος, καλωσορίζοντας τον Αλεξανδρινό Προκαθημένο στην πατρίδα του, το Ηράκλειο, αναγνώρισε στο πρόσωπό του τον αγωνιστή Πρωθιεράρχη που με έδρα μια ιστορική κοιτίδα του Ελληνισμού, την Αλεξάνδρεια, μάχεται για την Ορθοδοξία στην Αφρική.

Ο Μακαριώτατος αντιφωνών ευχαρίστησε εκ βάθους καρδιάς για την τιμητική τους παρουσία τον Σεβ. Αρχιεπίσκοπο Κρήτης κ.κ. Ειρηναίο, ο οποίος περιστοιχιζόταν από Ιεράρχες της Εκκλησίας της Κρήτης, την Εξοχ.Αναπληρώτρια Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κα Φ. Γεννηματά, τον Εντιμ.Περιφερειάρχη Κρήτης, κ. Σ. Αρναουτάκη, τον Εντιμ.Δήμαρχο Ηρακλείου, κ. Ι. Κουράκη, νυν και πρώην βουλευτές και πολιτικούς παράγοντες του τόπου, καθώς και τον Ελλογιμ. Πρόεδρο της Βικελείου Μορφωτικής Εταιρείας, κ. Μ. Ταρουδάκη, ο οποίος είχε την οργανωτική επιμέλεια των εκδηλώσεων.

Ο Μακ.Πατριάρχης στην εισήγηση του αναφέρθηκε διεξοδικά στην παρουσία του θρόνου του Αγίου Μάρκου στην ιστορική διαχρονία και στην δυναμική συγχρονία. Ξεχωριστή μνεία επεφύλαξε για τη συμβολή της τριάδας των Κρητών Προκαθημένων του Αλεξανδρινού θρόνου, Σιλβέστρου, Μελετίου Α΄ του Πηγά και Κυρίλλου Γ΄ του Λουκάρεως στην ανάκαμψη του Πατριαρχείου κατά το πέρασμα από τον 16ο στον 17^ο αιώνα. Είπε χαρακτηριστικά:

“Εκτός από την κοινή πατρίδα, είχαν και κάτι άλλο κοινό: ήταν αδελφοί μιάς από τις παλαιότερες ανδρώες Μονές της Κρήτης, της Μονής Αγκαράθου. Αν και γνώριζαν ότι θα υπηρετούσαν θρόνο πτωχό, άφησαν την πατρίδα και ήλθαν να διακονήσουν ποιμνιο μικρό.

Συνεχίζοντας και διευρύνοντας το έργο του μακροβιότερου Πατριάρχη Αλεξανδρείας, του και τιμωμένου ως Αγίου, Ιωακείμ του Πάνυ, άφησαν τη δική τους σφραγίδα στη δισχιλιετή πορεία του Αλεξανδρινού θρόνου, δίνοντας προτεραιότητα στην παιδεία. Διαβλέποντας τη διαβρωτική δύναμη της λατινικής προπαγάνδας, τόσο ο Μελέτιος Πηγάς, όσο και ο Κύριλλος Λούκαρις ενδιαφέρθηκαν ζωηρά για την πνευματική εξύψωση του κλήρου και του ποιμνίου τους και κήρρυσαν το λόγο του Θεού στη δημοτική γλώσσα. Σχολείο ιδρύθηκε στην Ιερά Μονή του Αγίου Σάββα στην Αλεξάνδρεια, καθώς και σχολείο για τους ορθοδόξους στο Κάιρο.”

Στη συνέχεια η ΑΘΜ ανέδειξε τη συνεισφορά ενός άλλου Κρητός Προκαθημένου, σπάνιας δράσης και μόρφωσης, ο οποίος έμελλε τον 20^ο αιώνα να σφραγίσει το τέλος της πορείας του Αλεξανδρινού θρόνου από την πλήρη ένδεια στην πλήρη ενδυνάμωση• του Πατριάρχη Αλεξανδρείας Μελετίου Μεταξάκη. Μεταξύ άλλων υπογράμμισε:

“Ενεργώντας αντισυμβατικά, αν αναλογιστεί κανείς την έξαρση των εθνοτικών ανταγωνισμών, διέγινωσσε ότι το μέλλον του Πατριαρχείου ήταν η Αφρική και οι

ιθαγενείς κάτοικοι της. Έδωσε λοιπόν στην Εκκλησία της Αλεξάνδρειας τη δυνατότητα να ανοίξει τις φτερούγες της και να αγκαλιάσει ως Μητέρα Εκκλησία ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο, η οποία μετετράπη σε μια και μόνη εκκλησιαστική περιφέρεια. Το υπερχρονικό και υπερτοπικό μήνυμα του Χριστιανισμού, όπως αυτό διατηρήθηκε και διακηρύχθηκε διαχρονικά από τους διαδόχους του Αποστόλου Μάρκου, έμελλε τις επόμενες δεκαετίες να ακολουθήσει πρωτόφαντες ατραπούς διάδοσης.”

Την παρακαταθήκη του φωτισμένου αυτού Πατριάρχη βιώνει στη δυναμική συγχρονία ο Αλεξανδρινός Θρόνος, επεσήμανε ο Μακαριώτατος, ο οποίος και εστίασε την προσοχή του ακροατηρίου στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Εκκλησία της Αλεξάνδρειας σε ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο. Ανέφερε ότι:

“Όπως και πριν, έτσι και τώρα, ο δρόμος δεν είναι στρωμένος με άνθη. Ο δρόμος κουράζει και φθείρει εκείνους που τον διανύουν. Στη Ρουάντα είναι ακόμα ανοικτές οι πληγές που άφησε πίσω της η χειρότερη γενοκτονία των τελευταίων χρόνων. Στη Σιέρα Λεόνε οι χιλιάδες των ακρωτηριασμένων ανθρώπων αποτελούν την τραγική κληρονομιά του εμφυλίου πολέμου για τον έλεγχο του ορυκτού πλούτου της χώρας. Στη Νιγηρία ο θρησκευτικός φανατισμός προκαλεί εκατόμβες θυμάτων.

Στη Μαδαγασκάρη, πίσω από τα πολυτελή ξενοδοχειακά καταλύματα, ο πληθυσμός αγωνίζεται να εξασφαλίσει πόσιμο νερό. Στο Μαλάουι ο ρυθμός εξάπλωσης του AIDS αποκτά εφιαλτικές διαστάσεις. Στο Κονγκό ένα στα τέσσερα παιδιά πεθαίνει πριν τα πέντε του χρόνια. Σε ολόκληρη την υποσαχάρια Αφρική μια στις δεκαέξι γυναίκες χάνει τη μάχη με το θάνατο λόγω επιπλοκών κατά την εγκυμοσύνη ή τον τοκετό.

Αντιμέτωποι με αυτές τις προκλήσεις, οι Ιεραπόστολοι, με θυσιαστική αγάπη, προσφέρουν ό,τι είναι δυνατόν από υλικής πλευράς: πηγάδια, σχολεία, νοσοκομεία, εμβόλια, φάρμακα, ένα ποτήρι γάλα, λίγα μπισκότα. Ακολουθούν το αρχέτυπο του Αγίου Ιωάννη του Ελεήμονος, Πατριάρχη Αλεξανδρείας, ο οποίος ίδρυε πανδοχεία για τους ξένους, κλινικές ανοικτές για όλους, λοχοκομεία για άπορες γυναίκες. Συγχρόνως προσφέρουν, από πνευματικής πλευράς, το παν, δηλαδή τον Χριστό!”

Ευχήθηκε:“...με τη χάρη του Θεού, το επόμενο κεφάλαιο της διςχιλιετούς ιστορίας του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας να φωτιστεί από όλους αυτούς τους φάρους πίστης, καρτερίας και αγάπης• τους Ιεραποστόλους που διάσπαρτοι σε ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο, φωτίζουν το δρόμο της ελπίδας• φωτίζουν την οδό προς τη ζωή εν Χριστώ, μακριά από τους σκοπέλους της σκληρής βιωτής.”

Και κατέληξε λέγοντας ότι η φράση του Νίκου Καζαντζάκη “η πέτρα, το σίδερο, το ατσάλι δεν αντέχουν• ο άνθρωπος αντέχει”, θα μπορούσε κάλλιστα να συμπυκνώσει επιγραμματικά την ιστορική πορεία του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής. Και τούτο διότι:

“Μπορεί οι δεκάδες των Πατριαρχών που το υπηρέτησαν να χάθηκαν, όσον αφορά τη σωματική τους διάσταση. Ωστόσο το πνεύμα, η ψυχή, το φρόνημα τους έχουν αφήσει ίχνη ανεξίτηλα στη συλλογική μνήμη της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού. Διέσωσαν διαμέσου των αιώνων την Ελληνική υπόσταση της Εκκλησίας του Αγίου Μάρκου, ενώ άλλοι θα λιποψυχούσαν και θα λησμονούσαν γλώσσα και αφετηρία. Η παρακαταθήκη τους συνιστά ευθύνη για το παρόν και υπόσχεση για το μέλλον.”

Εισηγήσεις πραγματοποίησαν επίσης ο Σεβ. Μητροπολίτης Κένυας, κ.Μακάριος για την Ιεραποστολή του Πατριαρχείου, ο Σεβ. Μητροπολίτης Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου, κ.Ανδρέας, για την αρχιερατική πορεία του Μελετίου Μεταξάκη, ο Ελλογιμ. Καθηγητής κ. Ευθύμιος Σουλογιάννης για την σχέση του Ελευθερίου Βενιζέλου με τους Έλληνες της Αιγύπτου και ο Ελλογιμ.Διευθυντής της Πατριαρχικής Βιβλιοθήκης, κ. Απόστολος Τριφύλλης, για την Πατριαρχική Βιβλιοθήκη ως κιβωτό Ελληνισμού και Ορθοδοξίας στη Νειλοχώρα.

Μετά το πέρας των εισηγήσεων ο Μακαριώτατος προσέφερε αναμνηστικό δώρο στην Αναπληρώτρια Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κα Φ. Γεννηματά, ενώ περικόσμησε τον Δήμαρχο Ηρακλείου κ. Ι. Κουράκη με τον Σταυρό του Αγίου Μάρκου και τον Πρόεδρο της Βικελείου Μορφωτικής Εταιρείας κ. Μ. Ταρουδάκη με τον Λέοντα του Αγίου Μάρκου.

Το Σαββάτο 14 Μαΐου ε.ε. οι εκδηλώσεις συνεχίστηκαν στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου με συναυλία της Συμφωνικής Ορχήστρας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η οποία συμμετείχε με ίδια οικονομικά μέσα, τιμώντας έτσι το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής στο πρόσωπο του Πατριάρχου, τυγχάνοντος πτυχιούχου του ιδίου πανεπιστημίου. Σε ανταπόδοση ο Σεπτός Προκαθήμενος της Εκκλησίας των Αλεξανδρέων κάλεσε τη πανεπιστημιακή αυτή ορχήστρα να επισκεφθεί την Αλεξάνδρεια και να παρουσιάσει έργα συμφωνικής μουσικής στην Έδρα του Πατριαρχείου, ενώ αναμνηστικά δώρα προσέφερε τόσο στον Ελλογιμ.Ομότιμο Καθηγητή του Α.Π.Θ. κ. Ε. Κριεζή, όσο και στον Εντιμ.Δήμαρχο Μαλεβιζίου κ. Κ. Μαμουλάκη, ο οποίος και ευγενικά παραχώρησε γεύμα σε όλους τους συμμετέχοντες.

Το διήμερο των εκδηλώσεων έκλεισε με Πανηγυρικό Εσπερινό στην Ιερά Μονή Αγκαράθου. Για την πλούσια ιστορική παράδοση της Μονής στην ανάδειξη επιφανών ιεραρχών της Ορθοδοξίας μίλησαν ο Πανοσιολ. Αρχιμ. κ. Γεράσιμος, Ηγούμενος της Μονής, και ο Σεβ. Μητροπολίτης Κέννας κ. Μακάριος, ο οποίος τυγχάνει εισηγητής της αγιοκατάταξης από την Ιερά Σύνοδο του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας δύο αδελφών της Μονής και Πατριαρχών Αλεξανδρείας, του Μελετίου Α΄ του Πηγά και του Ιερομάρτυρος Κυρίλλου Γ΄ του Λουκάρεως. Ο Μακαριώτατος με συγκίνηση ανακάλεσε στιγμές χαρακτηριστικές από τα χρόνια που υπηρέτησε στη Μονή και ξενάγησε τους συμμετέχοντες στο κελί όπου ακόμα και σήμερα περνά ημέρες περιουλλογής και προσευχής, όταν επισκέπτεται την γενέτειρα του.